

Stadsbyggnadsnämnden

Motionssvar – om träbyggnadsstrategi för ett hållbarare byggande

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut och överlämnar den till kommunstyrelsen

Förslag till Kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Magnus Arreflod och Marielle Lahti har den 16 mars lämnat in en motion om att kommunen arbetar fram en träbyggnadsstrategi. Kommunstyrelsen har remitterat motionen till Stadsbyggnadsnämnden för yttrande. Miljöpartiet de gröna yrkar på följande:

- Att kommunen arbetar fram en träbyggnadsstrategi.
- Att kommunen i berörda bolags ägardirektiv tydliggör att trä ska prioriteras som byggmaterial.

Yttrande

Regeringen beslutade 2004 att införa en nationell träbyggnadsstrategi som startade 2004 och förlängdes fram till 2008. Förespråkarna för utökat industriellt träbyggande är främst träbyggnadskansliet som framhåver att modern industriell träbyggnation sparar både tid och pengar i byggprocessen. En klimatanalys från KTH och IVL från 2016 visade på att ett flerbostadshus i trä hade ungefär halva klimatpåverkan från byggprocessen jämfört med en stomme i betong.

Nationella träbyggnadsstrategin har dock kritiserats. Från betongindustrin har kritik framförts att inga liknande strategier finns för andra byggmaterial, vilket kan ge en snedvriden konkurrens. Vid utvärderingen av nationella träbyggnadsstrategin så har de referensobjekt som ingått visat sig vara dyrare att bygga än om de byggts med andra jämförbara material. Chalmers Tekniska Högskola har i sitt remissvar till regeringen framfört att minskad energianvändning och minskade koldioxidutsläpp bättre uppnås genom insatser i användningsfasen snarare än vid byggnationen.

Sammantaget är förvaltningens uppfattning att det finns en otydlig och motsägande bild av industriellt träbyggande och från myndighetshåll saknas ställningstaganden i frågan. Boverket har inga publicerade rapporter eller rekommendationer, den information som finns tillgänglig i frågan kommer främst från intresseorganisationer för trä- respektive betongindustrin.

Ett antal kommuner i landet har idag träbyggnadsstrategier. De exempel förvaltningen har granskat är Växjö, Mönsterås, Falun, Sunne och Skellefteå kommun. Samtliga dessa städer har en tradition av träbyggande och en stark koppling till träindustrin. Eskilstuna är dock ingen utpräglad trästad ur ett stadsbyggnadsperspektiv. Eskilstuna har en stor variation av byggnadstyper och fasadmateriell. Det är viktigt i en eventuell träbyggnadsstrategi att beakta riksintresset för kulturmiljövård som omfattar centrala Eskilstuna enligt Miljöbalken 3 kap. 6 §. Bebyggelsen inom riksintresseområden är att betrakta som bebyggelsemiljöer enligt plan- och bygglagen 8 kap. § 13. Det betyder, att dessa bebyggelsemiljöer är särskilt värdefulla ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synvinkel och inte får förvanskas. Förändringar inom dessa områden ska göras med stor hänsyn till kulturmiljövårderna. Val av fasadmateriell inom riksintresset bör bedömmas från fall till fall, där träfasader i vissa lägen i staden kan vara olämpliga ur kulturmiljöhänsyn.

Gällande trä som konstruktionsmaterial finns begränsat lagstöd för att reglera konstruktionsmaterial i detaljplan. Enligt Boverkets allmänna råd (BFS 2014:5) kan kommunen reglera utförande av byggnadsteknik endast om det krävs för en bebyggelse ska komma till stånd. Exempel på sådana bestämmelser kan vara största djup för dränerade ingrepp, lägsta schaktningsnivå eller val av grundläggningsmetod. Reglering av trä som konstruktionsmaterial i detaljplan är inte en förutsättning för att en bebyggelse ska kunna komma till stånd, även andra konstruktionsmaterial kan vara lämpliga och således saknas möjligheter att reglera trä som konstruktionsmaterial i detaljplan. Således blir träbyggnadsstrategierna bara bindande för byggnationer som sker i kommunens egen regi.

I en eventuell träbyggnadsstrategi bedömer stadsbyggnadsförvaltningen att de kan bidra med:

- Rådgivning i samband med bygglov där förvaltningen kan informera om möjligheten att bygga i trä.
- Vid utformningen av detaljplaner möjliggöra att bygga i trä, om det är lämpligt i det aktuella fallet.
- Genomföra och projektera anläggningar i offentlig miljö i trä.
- Vid markanvisningar ställa krav på trä som konstruktions- och fasadmateriell där det så är lämpligt.

Sammanfattningsvis så är förvaltningen uppfattning att en träbyggnadsstrategi kan bli svår att implementera i den befintliga stadsstrukturen med anledning av stadsbild och kulturmiljö som Eskilstuna har. För större nybyggnationer på jungfrulig mark utanför staden kan dock träbyggnation vara en lämplig tidmarkör för vår samtid.

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att en träbyggnadsstrategi bör avvaktas med till riksdag eller annan myndighet har tagit fram riktlinjer och rekommendationer.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Marianne Hagman
Förvaltningschef

Mats Hällnäs
Avdelningschef